

Список використаних джерел:

1. Антонюк В.Г. Культурологічний зміст українського вокального мистецтва. [Електронний ресурс]. Режим доступу: knmau.com.ua/chasopys/01_NBUV/.../05-Antonyuk-V.pdf.
2. Антонюк В.Г. Педагогічний подвиг Миколи Кондратюка / В. Г. Антонюк // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. – 2013. – № 4. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?
3. Гнидь Б. Історія вокального мистецтва / Б. П. Гнидь – підручник, – К.; НМАУ, 1997. – 320 с.
4. Кабка Н.М. Дискурс особових текстів діячів вокальної культури у мистецькому середовищі України 1950–1970-х років. Автореферат дисертації на здоб. Наук. ст. кандидата мистецтвознавства. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.mari.kiev.ua/Avtoreph_G_M_Kabka.pdf.
5. Маслова Ю.В. Еволюція вокальних шкіл України / Ю.В. Маслова // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філософія, культурологія, соціологія. – 2015. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?

Волик Н.В.

*старший викладач вищої категорії,
Балаклійська дитяча музична школа*

КОМПЛЕКСНА РОБОТА ВИКЛАДАЧА З ФАХУ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО РОЗВИТКУ І ЗМІЦНЕННЯ ІНТЕРЕСУ УЧНІВ ДО ПРЕДМЕТА ФОРТЕПІАНО

Навчання гри на фортепіано належить до додаткової освіти. Безперечно на першому місці в учнів та їхніх батьків у наш час є загальноосвітня школа. Проте, якщо звернутися до історії навчання гри на фортепіано, то ми побачимо, що в ХІХ столітті це був один з обов'язкових предметів в освіті дітей та юнацтва. Що відбувається наразі з музичною освітою? Загальновідомий факт, що діти дуже завантажені в загальноосвітніх школах. Багато хто присвячує свій вільний час спорту, танцям, займається в різних гуртках, відвідує факультативи. У музичні школи приходять вчитися вже менша кількість дітей, ніж раніше. І від нас, учителів, залежить, чи зможе дитина пройти весь шлях початкової музичної освіти, отримати всі необхідні знання і навички, стати по-справжньому духовно розвиненою особистістю.

Для того, щоб наші учні не тільки любили свій предмет, але і приділяли достатню увагу домашнім заняттям, необхідні потужні стимули, що зможуть змусити дитину організувати свої вольові якості і правильно організувати свій вільний час для занять на фортепіано. І в цьому їм повинні допомогти не тільки вчителі, але й в першу чергу батьки. Тому я рекомендую викладачам налагодити постійний зв'язок з батьками: тримати їх у курсі всіх успіхів або невдач дитини, запрошувати батьків на заняття з фаху фортепіано, постійно проводити спільні вечори з концертом учнів класу, їздити на конкурси, вистави та концерти разом з батьками, вести бесіди про неоціненність занять у музичній

школі для розвитку пам'яті, мислення, уваги, координації, моторики, для фізичного, морального й емоційного розвитку їхніх дітей, про необхідність постійного контролю за домашньою підготовкою до уроків з фаху, про те, як допомогти правильно розставити пріоритети при складанні режиму дня.

Перш ніж вимагати від учня організованості, зосередженості, мобілізації всіх психічних і фізичних сил, викладачеві необхідно почати з себе, адже учень часто, не усвідомлюючи цього, копіює свого вчителя. Тому до кожного уроку викладач завжди повинен бути готовий у всіх відношеннях. У навчальному процесі важливо все: і те, як учитель володіє знанням свого предмета, і те, наскільки цікаво він може викласти матеріал, і мова, і міміка, жести, інтонація, і вміння вимагати від учня активної роботи як на уроці, так і в домашніх заняттях. Щоб зацікавити дитину заняттями на фортепіано, необхідно з перших кроків навчання виявити винахідливість і використовувати якомога більше ігрових моментів. Це може бути казка «Про короля – скрипкового ключа та його доньок-ноток», в якій дитина буде виконувати одну з головних ролей, – це і робота з нотними картками, і хвилинки-розминки, гра найпростіших мелодій на дотик тощо. При цьому важливо завжди підтримувати діалог між учнем і вчителем, розвивати творчу ініціативу своїх вихованців.

Завдання вчителя полягає в комплексному підході до музичного виховання дітей. Окрім роботи на уроці в своїй практиці я використовую різні види позакласної роботи.

1. Насамперед, це участь у різного роду концертах і конкурсах. Необхідно домогтися того, щоб дитина не боялася естради, а навпаки, прагнула якомога більше виступати, щоб ці виступи давали їй естетичну насолоду.

Л. Л. Бочкар'єв виділяв 3 типи потреби в структурі придатності до музично-виконавської діяльності:

- 1). Потреба у виконавському процесі (експресивна мотивація).
- 2). Потреба у спілкуванні зі слухачами (комунікативна мотивація).
- 3). Потреба в активному впливі на слухачів (сугестивна мотивація).

Чим більше дитина виступає на сцені, тим більше її виконавський досвід, її вміння сконцентруватися, подолати страх. Чим ширше життєвий і творчий світогляд музиканта, чим більше у нього професійних знань і не тільки, тим яскравіше і глибше він здатний витлумачити твір, йому легше направити своє хвилювання в русло вирішення творчих завдань. І якщо спочатку діти на моє питання: «А ти не хочеш взяти участь у такому-то концерті або конкурсі?» відповідали мені: «Я не знаю», то після кількох таких виступів відповідь була зовсім іншою: «Звичайно, хочу!»

2. Наступний вид позакласної роботи з учнями – це проведення різних вечорів відпочинку разом із батьками. Це можуть бути й Новорічні «Вогники», й вечори «Музики та поезії», КВК, свята на різну тематику. Такі вечори я проводжу в два етапи: 1) Вступне слово для батьків та концерт учнів класу. 2) Святковий вечір з різними іграми або виставами і обов'язковим чаюванням, на яке з нетерпінням чекають усі діти.

Специфіка роботи викладача з фаху фортепіано полягає в тому, що уроки проходять в індивідуальному порядку, тобто відсутня важлива роль колективу

у виховному процесі. Часом учні класу не знають один одного, не спілкуються між собою, не мають можливості обмінюватися знаннями і враженнями. Щоб заповнити цю прогалину, ми влаштовуємо колективні прослуховування та обговорення програм виступів. Діти звикають слухати і чути гру своїх товаришів, висловлювати свої зауваження. А скільки азарту і емоцій вони виявляють, коли у нас проходять змагання двох команд! Цей етап формування колективу, коли зміцнюється дружба і взаємовідносини між дітьми, дуже важливий для підтримки і розвитку інтересу до предмета фортепіано.

3. Дуже важливий засіб впливу на розвиток і зміцнення інтересу до досліджуваного предмета – це поїздки класом на концерти, музичні вистави, оперу, балет, в органний зал. Живий вплив музики на дитину просто незамінний! На місцеві та виїзні концерти та конкурси я запрошуюю і батьків наших школярів, щоб вони разом із своїми дітьми мали змогу розширювати свій музичний світогляд. І зацікавленість батьків у відвідуванні концертів та конкурсів, у яких беруть участь їхні діти, також сприяє правильному відношенню до занять як з боку батьків, так і з боку учнів.

4. Ще один аспект позакласної роботи викладача фортепіано – це використання інформаційних технологій. Завдяки цьому ми маємо чудову можливість знайти будь-який аудіо або відеозапис, необхідний для уявлення, як має звучати той чи інший твір. Це сприяє створенню інформаційно-освітнього середовища, яке дає можливість розвивати слуховий досвід учнів, порівнювати своє виконання твору з виконанням однолітків або зірок світової музичної еліти. Кращі свої виступи ми викладаємо в інтернеті. Дитині приємно прочитати добрі відгуки про її гру, це надихає її і розвиває творчу активність.

Видатний піаніст і педагог Г. Нейгауз сказав: «Повне взаєморозуміння вчителя і учня – одна з важливих умов плідності педагогічного процесу». І щоб домогтися такого взаєморозуміння, викладач повинен повністю віддавати всього себе цьому процесу, не шкодуючи про витрачені зусилля.

Шлях педагога-піаніста важкий, і у хвилини, коли вас засмучують невдачі ваших вихованців, згадайте пораду Ф. Листа: «Озбройтеся терпінням по відношенню до самого себе».

Список використаних джерел:

1. Милич Б. Є. «Виховання учня – піаніста». – М., «Кіфара», 2002.
2. Нейгауз Г. Г. «Про мистецтво фортепіанної гри». – М., Музика, 1982.
3. Тимакин Є. М. «Виховання піаніста» М., «Радянський композитор», 1989.
4. Ніязов О. О. «Про методику роботи з дітьми». – С-Петербург, 2001.
5. Бочкарьов Л. Л. «Психологія музичної діяльності». – М., «Інститут психології РАН», 1997.